

CSONGRÁDI LAP

VEGYES TARTALMU KÖZLÖNY.

Szerkesztőség:
Fütes 27. szám, hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők.
Megjelen minden vasárnap reggel.
Kéziratok nem adatnak vissza.

Előfizetési díj:
Egész évre 4 ft. Félévre 2 ft. Negyedévre 1 ft.
Hirdetéseket
a kiadóhivatal mérsékelt árjegyzék szerint számít
Egyes szám ára 8 kr.

Kiadóhivatal:
Weisz Már könyvkereskedése, hova az előfizetési- és hirdetési díjak küldendők.
Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr.
Nyilttér petit sora 30 kr.

Mult és a jövő.

A mult vasárnap tartott képviselő-jelölő pártgyűlés alkalmával Sóllya Gyula jegyző ur, pártunk egyik kitaró tagja, igazságos, de minden személyes vonatkozásokról ment beszédben emlékezett meg a legutóbb lefolyt 5 év történetéről. Megezőfolhatatlan tényekkel bizonyította be, hogy mily határtalan kárt okoztak városunk adófizető polgárságának azok: akik csupán személyes bosszúból elhagyták azt a zászlót, a mely zászló alatt egykor együtt küzdöttek velünk, hogy az ország és városunk jólétét és kulturáját előmozdíthassák.

Mindenkinek, ki e város levegőjét szívja, el kell ösmernie, hogy kritikát gyakorolni, e város közügyeit tekintve, senki sem hivatottabb, mint éppen az igen tisztelt főjegyző ur, aki már több, mint 10 év óta áll városunk közigazgatása élén: a ki ösmeri városunk minden legkisebb ügyét-baját; aki a községi közgyűlésekben előadója közügyeinknek.

Sóllya Gyula főjegyző ur összehasonlította az 5 év előtti állapotokat a legutóbb lefolyt 5 év viszonyaival; kimutatta, hogy 5 évvel ezelőtt, midőn a Szivák-párt kormányozta Csongrád városát, mennyivel

kevesebb községi adó nyomta az adófizető polgárság vállait, mint most, midőn a Hock párt emberei uralkodnak felettünk. Ezelőtt 5 évvel, alig tett ki a községi pótdadó 90°/o-ot és ma — a Hock éra alatt tisztán az állami pótdadó 126°/o-ot tesz ki. Ha azután ehhez hozzáadjuk az egyéb sállangokat is, mint a járda, községi közmunka, megyei közmunka és kémeny adót, hát esodálkozunk kell rajta, hogy az adófizető polgárság össze nem esik ezen határtalan kiadás alatt.

Sajnos, de igazat kell adnunk a t. főjegyző ur azon állításának, hogy az elviselhetetlen községi pótdadó emeléséért csakis azokat kell okolnunk, akik személyes gyűlöletből elbuktatták Szivák Imrét. Azt a Szivák Imrét, aki 8 éven keresztül egyebet sem tett, mint a város adófizető polgársága érdekében, a minisztereknél kilyeselt. Azt a Szivák Imrét, akinek köszönhetjük a kir. adóhivatalt; aki megteremtője volt pártunknak, aki kivitte azt, hogy évenként 17500 ft adóvisszatérítést kapunk, aki új kataszteri becslést eszközölt ki, hogy igazságosabb és méltányosabb legyen a földadó az uradalmak és városunk közt, akinek ajtaja nyitva volt minden csongrádi ügyes-bajos polgár előtt,

aki úgy az összes lakosság, valamint az egyesek érdekében oly lelkiismeretes fáradozást járt el, mint saját maga ügyében.

Hát ennek daczára Szivák Imrét 5 évvel ezelőtt elbuktatták. Elbuktatták pedig csupán személyes bosszúból. Elbukott Hock Jánossal szemben. Azzal a Hock Jánossal szemben, aki a lefolyt 5 év alatt községünk érdekében még a fülét sem billentette meg. Sőt még annyit sem tett meg, hogy a képviselőtestület által rábizott kérvényt a rendeltetési helyére juttatta volna.

Hock János ur tevéketlenségének azután az lett a következménye, hogy minden teher, melytől egy kis utánjárás mellett menekülhettünk volna — a nyakunkba szakadt.

Nyakunkba szakadt az 50,000 frtos árvízvédelmi költsön. Pedig ennél igazságtalanabb terhet sohasem visel Csongrád város közönsége. Nem emelte fel szavát akkor, midőn az árvízvédekezés költsége országossá tételéről volt szó; pedig erre külön felkérte a községi képviselőtestület.

Nem birta, de nem is akarta kivinni iskoláink államosítását; pedig ez által 36°/o-os községi pótdadó fizetése alól mentette volna fel az adófizető polgárságot.

TÁRGZA.

A pogánykori költészet emlékei.

— Értekezés. —

Irta: Bojnicszer Jenő.

Ha bármiféle történelmet a kezünkbe vesszünk és abban lapozgatunk, arra a tapasztalatra jutunk, hogy csaknem minden népnek az eredete a mondák ködébe vész el. Ily módon származtatják magukat a görögök Hellén-től, így a rómaiak a testvérpártól, Romulus és Remustól, vagy jobban mondva Mars hadistentől, s nem különben áll a dolog, velünk, magyarokkal sem, kik származásukat a bibliai Nimród utódaira, Hunorra és főképen Mogor, másképen Magyarra vezetjük vissza. Természetes azonban, hogy ezen személyek, míg egyrészt népies alakok, másrészt mythikusak is, a kiknek létezése nemcsak bizonytalan, de minden kétséget kizárólag valótlan is.

Ha pedig saját nemzeti történelmünket vesszük kezünkbe, úgy egy másik, reánk nézve elszomorító jelenségre fogunk bukanni. És ez nem más, mint az, hogy csaknem minden adatunk hiányzik, melyekből őseinknek társadalmi és műveltségi viszonyaira vonatkozólag valami bizonyosat meg tudhatnánk, más szóval, csaknem teljesen hiányzik azon kori irodalmunk, midőn őseink honfoglaló utjokra elindultak, illetve, midőn e hazát elfoglalták, itt megtelepedtek.

Hogy valóban nem történtek-e egyes, habár gyarló irodalmi kísérletek is, vagy talán voltak olyanok, de elkallódtak a későbbi, zivataros idők alatt, még az is bizonytalan. Pedig mégis szükséges, hogy némi kezdetleges költészetet feltételezzünk őseinknél. Annyira vadaknak, barbároknak még sem képzelhetjük el őket, hogy még az istentisztelet körül sem fejlett volna ki némi költészetünk. Hogy azonban ezek, ha léteztek is, nem maradtak reánk, annak az az oka, hogy őseinknek írásmódja, az ugynevezett rovás, nagyon is primitív volt hosszabb dalok megörökítésére.

Midőn tehát pogánykori emlékeinkről van szó, ne gondoljunk írott emlékekre. Hiszen első írott nyelvemlékünk, a halotti beszéd és könyörgés is csak 1228 tájékaról való. Csakis szóbeli hagyományokról van szó, melyenek a regék, népmondák. S tényleg egész pogánykori irodalmunk ily szájhagyományokból áll.

Hogyan történhetett azonban, hogy ezen mondák egy évezreden keresztül feuntudták

magukat tartani. Hiszen egy régi latin kömondás is így szól: „Verba volant...“

E mondákat későbbi és pedig részint külföldi, részint pedig magyar történetírók dolgozták fel, még pedig oly időkben, midőn azon tettek, melyek a mondákban meg voltak énekelve, még a nép élénk emlékezetében éltek, úgy hogy krónikásaink a nép szájaról könnyen összeírhatták őket, mint a finn népnel még a mult században is tettek a Kalevalával.

Ilyen krónikásunk volt főleg „Anonymus, Belae regis notarius“ Béla király névtelen jegyzője, a ki királya parancsára jegyezte fel mindazon dolgokat, melyek a magyarok beköltözésétől kezdve történtek.

A Névtelen műveiből tudjuk azután meg, hogy milyen tárgy körül forogtak azon mondák, regék, népelemek, melyekből úgy ő, mint a többi krónikások is, egyéb történeti följegyzések híján adataikat merítették.

Pogánykori költészetünk csak két ilyen tárgyra szorítkozik. Egyik a magyar faj rokonnára, a hun népre vonatkozik, a másik pedig a honserzés, honaladás nagy műve körül forog. Az első a hun, a másik a magyar mondakör.

(Folyt. köv.)

Nem tett egy lépést sem abban, hogy a fogyasztási adót mi vettük volna ki az államtól. Pedig ezt annál könnyebben keresztülvihette volna: mert a közgyűlés elment a legvégső határig. Egyszóval: Hock János ur olyan képviselő, aki, mint mint a képviselő inkább spirituszba való, mint arra, hogy olyan eladósodott és 126%-os községi pótdót fizető polgárságot képviseljen fent az ország színe előtt — a tűznél, mint a csongrádi.

Kétségtelen dolog, hogy ma már belátták azok is, hogy tévedtek, akik a m. képviselőválasztási mozgalmak alatt pártunktól elállva, a Hock-párthoz szegődtek, de hijába: Szivák kijelentette, hogy Csongrádon, mint képviselőjelölt semmi szívalattal fel nem lép. Pedig jól tudja, hogy megválasztása kétségtelen lenne. Tehát arról végképpen le kellett tennünk, hogy Szivákot jelölhessük. Éppen ezért, csak örülnünk kell azon, hogy ilyen körülmények közt, olyan jelöltet kapunk; mint Gajári Ödön, a „Nemzet” felelős szerkesztője.

Gajári Ödönben mind azt visszanyerhetjük, a mit Szivákban veszítettünk. Tevékeny, munkás, szorgalmas és a mellett a szó-szoros értelmében gavallér ember; aki szavával nem játszik, aki, ha ígér, beváltja, aki olyat nem ígér, a mit be nem válthat. A mellett a szabadelvű-párt egyik legbuzgóbb és tántoríthatatlan tagja, ki a pártot a legválságosabb körülmények között sem hagyta el.

Megvagyunk győződve, hogy az esetben, ha Gajarit megválaszthatjuk, az eljátszott multat egy szebb jövővel cseréljük fel.

De azonfelül még az a reményünk is van, hogy nem csak mi, akik a szabadelvű zászló mellett híven kitartottunk, hanem azok is: akik személyes gyűlölségből a zászlót elhagyták, csatlakozni fognak Gajári jelöltsége mellé. Így a szabadelvű-párt győzelme biztosítva lesz.

Stammer Sándor.

Lapunk m. vasárnap megjelent számában az „ujdonságok” között, csak röviden emlékezhettünk azon mélyen lesújtó szerencsétlenségről, mely a f. hó 17-én érte nem csak a Stammer családot, hanem egyúttal Csongrádvármegye szabadelvű pártját Stammer Sándor nyugalmazott alispán, kir. tanácsos és a Ferencz József-rend lovagja véletlen halálával.

Halálának híre váratlanul sujtott le, mint a villám. Megrendült mindenki, a ki ismerte a derék és még az utolsó pillanatig tevékeny öreg urat, ki évtizedeken keresztül lelke, fenntartója és vezére volt a megyepártnak, de egyszersmind a vármegyei szabadelvű pártnak is.

Daczára annak, hogy egyes esetekben eljárásában, vagy nézetében gancsokodtunk, de mindazonáltal bámultuk azon véghetetlen tevékenységet és szilárdságot, melyet Stammer Sándor csak néhány évvel ezelőtt kifejtett, hogy a megyepártot összetartsa és győzelemre vezesse. Elmondhatjuk, hogy pártunk a vármegyén azóta sem tartott oly makacsul össze és sohasem volt annyira erős és kitartó, mint akkor, midőn ő állott a párt élén, midőn ő intézte a párt ügyeit.

Nem szándékozunk e gyászos pillanatban, az elhunyt érdemeit szórakozóra leírni. Különösen nem szándékunk azon válságos napokat vagy eseteket felemlíteni, melyeket a csongrádmegyei szabadelvűpárt több ízben át élt, de azt igenis ide merjük iktatni, hogy Stammer Sándor rendkívüli tevékenysége, kitartása és lelkesedése a szabadelvű eszmék iránt mentette meg nem egy ízben a párt ügyét a bukástól.

Hiszen ő volt az, a ki a párt győzelme érdekében el tudta feledni a hálátlan ságot. Megtudott bocsájtani azoknak, a kik védelmét, jótékonyágát feledve, nem csak hogy cserben hagyták akkor, midőn támogatni kellett volna, hanem a háta helyett sárallal dobálták meg.

Ezeket a körülményeket tudva és ismerve, bánatos szívvel sóhajthatunk fel, hogy Stammer Sándorban nem csak szerező férj, gondos atya és hű rokon veszett el, hanem elveszett egy olyan pártvezér, kit pótolni ez időszert alig lehetséges.

Az elhunyt életrajzi adatai a következők:

Stammer Sándor kir. tanácsos, a Ferencz József-rend lovagja, született 1824. febr. 23-án Szegeden, hol atyja: Stammer János kincstári sőtárnok volt.

Szülei Szegedről még kicsiny gyermekkorában helyeztették át Nagyváradra. Itt végezte el Stammer Sándor az iskolákat, itt hallgatott jogot, melyet egy évre megszakítva, Keszthelyre ment a Georgikonba, hol gazdasági oklevelet nyert.

Huszonhárom éves korában, 1847. augusztus 15-én kapta meg Budán az ügyvédi oklevelet, mire 1849. márczius 8-án Dettára kamarális ügyészi írnoknak, majd ugyanott h. kamarális kir. ügyésznek lett kinevezve.

Itt — ezen állásban volt a szabadságharc alatt, hazafias érzelmeiért többszörös összetűzése a ráczokkal, kik egy ízben el is fogták és halálra is ítélték, mely ítélet végrehajtását a temesvári hadtestparancsnoknak erélyes közbelépése akadályozta meg.

A szabadságharc lezajlása után, 1850. január 13-án Csongrádvármegye fenyítő-törvényszékéhez jegyzőnek, majd ugyanazon év augusztus 19-én a szegvári társasbíró-sághoz ideiglenes és helyettes álladalmi ügyésznek lett kinevezve, mely állást 1852-ig töltötte be, mikor is az Örlössy Ferencz által elhagyott kerületi biztosi állásra november 19-én Vásárhelyre helyeztetett át.

Itt nősült meg 1853-ban, nőül vevén Pokomándy Sarolta urhölgyet, a tekintélyes Pokomándy család egy sarját, kivel mind most bekövetkezett haláláig példás családi életet élt.

1854. márczius 23-án Szentesre nevezték ki Stammer Sándort főszolgabírónak és onnantul Szentes egészen a magáénak vallhatta őt; ide csatolták családi kötelek, itt tartotta a városhoz való meleg ragaszkodása.

Súlyos volt a tisztt, melyet itt eleintén, a prozódium, a nemzet megpróbáltatásának gyászos napjaiban be kellett töltenie. Közhivatalt vállalni, akkor majd nem egy volt a hazaáruhással. De a ki nem resteli a fáradságot kutatni a porlepte akták közt, a kit vad szenvedély meg nem vakít és gyűlölet elfogulta nem tesz, az megtalálja írott nyomát annak, menyti áldás fakadt épp ama szomorú napokban e vidékre, a Stammer Sándor hivatalviseléséből, megtalálja kétségbe vonhatlan bizonyágtételét annak: milyen magyar volt szívében lélekben és milyen érdeme van, — hogy egyebet ne említsünk p. a szentesi zsidó hitközség megnagyarodásában a néhai való volt katolikus plébános és néhai való ref. lelkész mellett,

Már a főszolgabíróvá történt kinevezését követő évben, 1854-ben súlyos válság fenyegette Szentes s Tisza áradásában. Stammer Sándor éjjelt nappallá téve kint volt személyesen mindenütt a gáton, versenyt dolgozva a veszedelem elhárításán, a karhatalammal kirendelt közérővel,

A nép akkor még csak a hatalom nem szeretett emberét látta benne, a ki

munkára kényszeríti. Nem érezte, hogy a munka a saját házi- és tűzhelyének a végpusztulástól való megvédésére szolgál s ezért ellene támadt intézkedéseinek. De ez őt meg nem tántorította szilárd akaratában — és Szentes meg volt mentve a pusztulástól.

Ekkor, 1855. júl. 25-én kapta érdemei elismerésül a Ferencz-József-rend lovagkeresztjét, ahogy az okmányban kifejezetten áll: emberek élete és java megmentése körül teljesített buzgó szolgálataiért.

1861-ben, az alkotmányos élet első fellendülésével Stammer Sándor kilépett az állam szolgálatából s érdemei méltatásául az 1862-ik évet kedvezményül nyerte, fizetését folyosították és fenthagyták jogát, hogy ismét szolgálatba léphet.

Ugyanazon év december 28-án azonban megyei szolgálatba lépett, mert ekkor Petrovics megyei kir. biztos kinevezte őt Csongrádmegyei tisztifőügyésznek.

1865. december 1-én Somcsányi akkori főispán a beteg Vidovich Mihály I. alispán helyére kinevezte Stammer Sándort h. alispánnak, majd Vidovics halálakor, 1866. január 1-én rendes II. alispánnak.

Mikor 1867-ben, a kiegyezés után Csongrádvármegye Kárász Benjámín főispán elnökle alatt első tisztújító közgyűlést tartotta, azon év április 25-én Stammer mindkét alispánságnál kisebbségben maradt Török Bálinttal és Kovács Ferenczcel szemben.

Ekkor aztán 1869-ig ügyvédi gyakorlatot folytatott, amikor is Szentes város október 7-én polgármesterének választotta meg.

1871-ig töltötte be azt az állást közmegelegedésre, mikor aztán a megye közbizalma feléje fordult és egyházu lelkesedéssel választotta meg azon év decz. 28-án alispánnak, mely állását egészen 1892-ben történt végleges nyugalomba vonulásig, 4 cikluson át töltötte be becsülettel, híven és lelkiismeretesen.

1876. aug. havában a kir. kegy a kir. tanácsosi czímmel tüntette ki Stammer Sándort, az árvízveszedelemben tanusított buzgalmaért és tevékenységeért, míg korábban, 1874-ben, a kolerajárvány elfojtásában tüntetvén ki magát, a király ő felsége legmagasabb elismerését nyilvánította neki.

A f. hó 19-én kísérte Stammer Sándort a közzésvét utolsó földi útjára Mondhatni pártkülönbség nélkül az egész vármegye értelmisége megjelent megadni a végtisztességet. Szentes város közönsége is ezírelvél tódult a ravatalhoz, hogy lerőjja a kegyelet adóját.

A béke angyala virasszon a szerencsétlenül kimúlt áldott porai felett!

UJDONSÁGOK.

— **Képviselőjelölés.** A helybeli szabadelvű-párt a „Pannonia” nagytermében id. Pirocska István elnökle alatt gyűlést tartott, melynek egyedüli tárgyát a képviselő kijelölése képezte. Söhlya Gyula vázolta a tehetetlenség nagy mérvét, melyet a mult választás alkalmával a haladás és szabadelvűség ellenségei Hock János személyében a város nyakába ültettek, ösmertette a végtelen károkat, melyeket az ugynevezett egyesült ellenzék a városnak 5 éven át okozott, megemlékezett azon nagy szolgálatokról, melyeket a szabadelvű-párt szeretett hazánkunk, szépséges Magyarországnak szerzett s ajánlotta, hogy a választók ragadják kézbe az 5 év előtt sokak által hűtlenül elhagyott fényes zászlót és segítsék diadalra az egész országra, mint városunkra egyedül áldást hozó szabadelvű-pártot; — minthogy pedig Szivák Imrét, városunk nagy fiát, a

szabadelvű párt méltó díszét, fáradhatlan pátronusunkat, mostani választókerülete oly rajongással veszi körül, hogy visszahódítására még gondolnunk is hasztalan, utódjául a szabadelvű párt egyik kipróbált hívét, táborakárának tagját, — a fényes tehetségű író és kiváló hazafit Gajári Ödön országgyűlési képviselő urat ajánlotta s azon reményének adott kifejezést, hogy e név varázsa egy táborba fogja toborzani a szabadelvű párt minden hívét, a sötétség minden ellenségét s onnan egy igaz lelkű hazafi sem fog hiányozni, — többek hozzászólása után a párt nagy lelkesedéssel Gajári Ödönt képviselő jelöltjéül egyhangúlag kiáltotta ki.

— **Posta és táviró.** A vármegye közgazgatási bizottsága még a múlt év őszén tartott egyik üléséből felterjesztést intézett a kereskedelemügyi miniszterhez az iránt, hogy forgalmi tekintetből kösse össze a mágoesi és szegvári postahivatalokat táviróhivatallal, Sövényháza községben pedig létesítsen posta és táviróhivatalt. A miniszter válasza e felterjesztésre most érkezett le a vármegyéhez. Kijelenti pedig ebben a leiratban a miniszter, hogy Mágocon a táviróhivatal felállítását nem helyezheti kilátásba, mert a vezeték, melybe azt bekapcsolni lehetne, most is megvan terhelve; Szegváron az esetben hajlandó táviróhivatalt létesíteni, ha a község a berendezési költségekhez egyszer és mindenkorra hozzájárul 520 frttal és évi 200 frt nyers bevételt biztosít. Ami Sövényházát illeti, erre vonatkozó elhatározását a miniszter külön fogja a közigazg. bizottsággal közölni.

Kérem! A csongrádi tanítói járásegylet még május hóban letárgyalandó időre egy-két pályamunka elbírálását tűzte ki munkásságának feladatául. Azonban, sajnos, a pályaművek, mint biztos forrásból értesülünk, a mai napig elintézését nem nyertek. Tisztelettel fölkérjük Farkas Béla urat, mint az egylet érdemes elnökét, hogy a bíráló bizottságot haladéktalanul hívja egybe.

— **Bojniczer Jenő** ur tárczaközleményére fölhívjuk lapunk olvasó közönségének b. figyelmét. Bojniczer Jenő urat lapunk mai számával munkatársaink sorában üdvözölhetjük; új munkatársunk határozott tehetségéről tanuskodik, hogy eddig a gimnázium minden osztályát és az érettségit is kitűnő sikerrel tette le. Érélyt, munkakedvet kívánunk neki férfi munkásságának kezdetén.

— **Halászati társulat a Tiszán.** Az országos halászati felügyelő, mint halászati ügyekben hatósági szakértő, etőterjesztést tett a vármegye alispánjához az iránt, hogy az élő tiszának Csépatól Martonosig terjedő szakasza, melyben a halászatnak, mint tulajdonnak tulságos szétdaraboltsága miatt a szomszéd birtokosok érdekeinek épségben tartása szempontjából a törvénytörésből korlátozások nem érvényesülhetnek, s mert az egyes halfajok tenyésztése, szaporítása és óvása csak egyöntetű kezelés mellett érhető el, — társulattá alakíttassék. Ezen társulatnak célja volna tehát, hogy a kötelekhez tartozó vizeken a haltenyésztést előmozdítsa s a halászat gyakorlását akként szabályozza és ellenőrizze, hogy a hal-á-

mány lehetőleg felosztassék, s a vizeknek halászatilag minél előnyösebb és tartósabb kihasználása biztosíttassék. Dr. Csató Zsigmond alispán a törvénytörésű társulat megalkotása érdekében átrabban megkereste Torontál és Jász-Nagy-Kun-Szolnok vármegyék alispáni hivatalát, valamint Szeged és Hm-Vásárhely városok polgármesterét, hogy ez ügyben az illetőségükben netán teendő kifogásaikat 15 nap alatt vele közöljék, mert ellenkező esetben a társulat megalkotása iránt szükséges további lépéseket saját illetékességi körébeu fogja megtenni.

— **Üdülő főjegyző.** Sólhlya Gyula főjegyző 14 napi szabadságidejéből ezuttal 4 napot vesz igénybe, mely időt üdülésre használja s családjával az országos kiállításra tölti, sajnos azonban, a nagy meleg nem alkalmas az üdülésre.

— **A hajóhid fölállításához** a miniszteri engedély az alispáni hivatal utján leérkezett, melyben kiköti a miniszterium azon föltételeket, hogy egy állandó ór tartózkodjék a hajón, ki sippal és kürttel látandó el s a vízi járművek jeladását viszonzni tartozik. Köteles naponta kétszer a hajóhidat kinyitni, egy hajónak rendkívüli nyitására 2 frt 10, két kapunak a nyitására 4 frt 20 kr. és egyéb járműért 37 kr. lesz szedhető. Ezek mind igen épületes dolgok, azonban azt volna jó megtudni, vajjon mikor kövezik ki az utat a hajóhidig, a melyen a hid öre majd lejárhasson?

— **Borzalmas halál.** Horgoson a f. hó 15-én délelőtt egy anya véletlenségből halálát okozta fél éves kisedének, épp azon pillanatban, midőn ölében becézte. Mielőtt a gyermeket öle vette volna, burgonyát hámozott és a hegyes végű kést az ölében felejtette. Burgonyahámzás után oda adták neki a gyermeket, hogy szoptassa meg. A szoptatás után az anya játékból himbálta a gyermeket, himbálás közben történt, hogy a kés beleszaladt a gyermek testébe, fölszakította a hasát s mire az orvos megérkezett, a csecsemő már halott volt. Gondatlanságból elkövetett vétkes haláleset forogván fent, a szegedi törvényszék részéről Irányi Dezső albiró vizsgálta meg az ügyet. A kis halottat Berger Mór dr. helyettes törvényszéki orvos boncolta föl.

— **Jég-felhők** vonultak át határunkon szerdán, mely nagy aggodalomba ejtette szőlős gazdáinkat: hála az égnek azonban, hogy csak egy kis részét az öreg haleszoknak surolta s így nagyobb kárt sem okozott.

— **Vizbefut.** F. hó 25-én délben. Kádár Lajos kőműves hét éves fia a fürdő melletti merigetőnél — többek szemeláttára — a szabad Tiszába fut. Mig egyrészt őszinte részvétünket nyújtjuk a bánkódó szülőknek, addig lehetetlen, hogy eléggé meg ne rójjuk azon szülőket, kiknek módjukban állna, most midőn alkalom van fiaikat uszni taníttatni. — Sággy Mihály ur, a ki pár hét alatt teljesen szabad uszová teszi tanítványait, már nem egy gondos szülőnek érdemelte ki őszinte köszönetét és halálját.

— **Tüzek.** Városunk nyugalmas csendjét a hét folyamán két tüzeset zavarta föl. Egyik, éjjel, a putriban, másik f. hó 25-én,

reggel Fekete Farkas házában történt. Önkéntes tűzoltóink habár kevés számban voltak is jelen Ugray Albert parancsnok és Sággy Mihály segédtsízt vezetése alatt, derekas munkát végeztek s megmutatták, hogy ez a magára hagyott egylet, a mely létezését néhány ideális férfi akarat-erejének köszöni, teljesen nélkülözhetetlen városunkban, s egy kis anyagi támogatást a község részéről is érdemelne.

— **Nagy hanyagság.** Ilyen czímmel lapunk közel mult számában hirtadtunk azon tarthatatlan helyzetről, hogy a társulati fürdőnél nincs csónak. Fölvituk ezen mulasztásra az illetékes körök figyelmét megokolásával annak, hogy a fürdőháznál egy mentő csónak oly elkerülhetetlenül szükséges, mint a háznál a falat kenyér. És az idő — fájdalom — nekünk adott igazat. A tegnapi szerencsétlenség, ha az ott levő lovasderegje helyett könnyű csónak van készletben, több mint valószínű, hogy nem következik be. De hát, önök uraim, csak nyaraljanak, a közönség biztonságára ne tegyenek semmit. Minek is? Egy-kettő a vizbefut s aztán — ismét forog a föld. Közfürdő nincs. Rendőr a Tiszaparton — nincs, Ha tűz van, a városházánál szabad kocsit nincs. — És merje még ezek után valaki azt mondani, hogy Csongrádon nem lennének rendezve a viszonyok.

— **Dupla nyugta.** Egy ur, a kinek a nevét ismét kiméletből hallgatjuk el, valami 50 frtnyi összeget egy és ugyanazon keltezéssel másodsor is szíveskedett a városi adóhivatalból fölvenni. Egy részt mig teljes bámulatunkat érdemelte ki ezen tisztelt ur, addig lehetetlen, hogy egy jó tanács-csal ne szolgáljunk neki: Szánja-bánja a már eddig elkövetett tetteit és vonuljon vissza az élet azon szinpadáról, a hová őt a rokoni kötelék oly érdemtelenül emelte.

Egyet-más.

Bíró előtt.

Bíró: Ön beismeri, hogy megverte az anyósát?

Vádlott: Igen.

Bíró: Akkor ki sem hallgatjuk őt.

Vádlott: De azért tessék elővezettetni. Ha megnézik őt, már az is enyhítő körülmény lesz.

Az özvegy buja.

Özvegy: Nincsen számomra már vigasz.

Ur: Én tudnék egyet...

Özvegy: Öreg, vagy fiatal?

Hegyek között.

Kereskedő: Hány méter ez a hegy?

Vezető: Háromezer.

Kereskedő: Aztán mennyiért vezet föl méterenkit?

Az okos szakácsnő.

Az urnó összeszidja a szakácsnőt, mert minden este katonát talál a konyhában.

— Hallja, nekem nem tetszik ez a katona. Érti?

— Igenis, holnap már egy szép huszár lesz itt.

Köszönet-nyilvánítás.

Alig áll módunkban ama tömeges részvétet, a mely megboldogult Tivadar fiunk halálesete alkalmából minden oldalról nyilvánult, külön-külön megköszönni. Fogadják tehát mély fájdalomunkban osztozkodók ez uton köszönetünket.

Weisz Sámuel és családja.

CSISZÁRNÓK

A szerelmes szerkesztőség.

Irta: Fehér Dezső, a „Nagyvárad” szerkesztője.

Tyukodon már-már kihatóban van az irodalom és művészet.

A város bölesei értekezletre gyűltek össze, melyen avutáu szépen el is határozták, hogy egy új irodalmi és társadalmi lapot teremtenek, a melyet a város kasszájából 21 frt 38 krral fognak szuvenzionálni, egyuttal megállapították, hogy az új lapot öreg és feleséges családapa fogja szerkeszteni, valamint munkatársai is csak Tyukod Nestorai lehetnek.

Az avatatlanok felvilágosítására, a kik a város böleseinek ezen utóbbi határozatát nem értik, elmondjuk, hogy volt már Tyukodon egyszer egy társadalmi és irodalmi lap, a Tyukodi Kürt, mely virágzott is annak idején.

200 példányban nyomták, a melyből 52 az előfizetőknek járt helyben és vidéken 126 tiszteletpéldány ment szét, 22 lap pedig rendszeresen megmaradt makulaturának.

A mint tehát kiűnt a Hír-kürt Tyukodon, elég nagy népszerűségnek és pártolásnak örvendett. Felelős szerkesztője Komoly Tamás, főszerkesztője Csécsap Laci és főmunkatársa Csász Kázmér minden tehetségüket latba vetése, hogy változatos, mulattató és erkölcsképző cikkekkel elégítsék ki a tyukodi intelligencia magas igényeit, ki is elégítettek azt, a közönség szerette a lapot és mint már említettük, impozáns módon pártolta is és a lap egy szép napon mégis megbukott végképpen, mert...

Ezzel a „mert”-tel kezdődik a Hír-kürt dicsőségének letűnése. Kezdődik ez azzal a plakáttal, mely a műkedvelő közönség tudomására hozta, hogy Felleghy Balambér színtársulata a napokban Tyukodra érkezik és az állandó színházzá dekorált kocsiszinben megkezdí előadásait. Az egész város forrongani kezdett a hírre, a művészek fogadtatására rendezőbizottság alakult, a háztetőkön kitűzték a választásról megmaradt kortes zászlókat; a Hír-kürt „Tyukod és a magyar színművészet” címmel külön kiadásban üdvözölte Thália papjait. Az országuton a kordélyou érkező művészeket tiz fehér ruhás leány és óriási néptömeg ufjongó éljenzéssel fogadta. Ilyen páratlan lelkesedéssel kezdte meg Felleghy társulata előadásait Tyukodon a „Suhaneccal. A közönség el volt ragadtatva, Józsit Bájhegyi Piroska, a hazai színművészet egyik legfényesebb csillaga játszotta, a kinek minden mozdulata után felharsant a tomboló tapsvihar úgy, hogy a darab végén az átszelleműt közönség már egyutt énekelte a művésznővel:

Ha majd bajszom nő
S katona leszek...

De leginkább elvult ragadtatva a Hír-kürt szerkesztősége, Szóval Bájhegyi Piroska

egyszer meghódította a közönséget. A szerkesztőség vele vacsorált s egyutt esipett be a Csipkevölgyhöz ezimzett vendéglőben, a honnan hajnalban bandukoltak haza: az inádott művésznő és a szerkesztőség.

A Hír-kürt legközelebbi száma ezuttó teljesen Bájvölgyi Piroskának volt szentelve. A vezércikk „Bájvölgyi Piroska hatása a nemzeti művészetre” cím alatt azt fejtegette, hogy a jeles művésznővel egészen új aera veszi pitymollatát a művészet egén. A tárcz rovatot egy lírai műremek nyitotta meg, jambusokban sergedezve, e ezimmet „Bozza”. A lendületes költeménynek végső strófaja így hangzott:

Oh nagy művésznő szép Piroska!
Az arezod mért oly piros ma?
Sötét szemed két piczi hangya,
Oh mért nem bírlak téged anygal.

Ezt követte egy ily című czikk: Bájvölgyi Piroskáról. Irta: Bájvölgyi Piroska. A hírvovat is tele volt a divával, a kritika négy hasabon magasztalta Bájhegyi Piroskát, kit egy nivóra állított Blahanéval és Madame Judiccal. A szerkesztői üzenetben tudtul adták, hogy Bájhegyi csak 18 éves s hogy még egy fogát sem plombozták. Piroska mindezekért elismerni kegyeskedett, hogy a Tyukodi Hír-kürt a legjobbban szerkesztett lap a világon.

Ez a nyilatkozat csak még jobban lángra lobbantotta a szerkesztőséget.

Komoly órák hosszán az ő nevét sobajtotta. Csécsap mindenütt az ő hallófürtéiről zeugedezett, a melancholikus Csök pedig úgy verselt, mint egy lovagkori trobadur.

Ha három ilyen forrongó vulkán egyszerre kitör, akkor borzasztó földrengés rázkódtatja meg a levegőt. A szerkesztőség, a hol ezelőtt esöndesen szundikáltak a békés munkatársak délutánokként, most mindennap színhelye volt otthelói jelenetnek.

Egyik a másikra volt érzékeny, mind-egyik elsőbbségi jogot igényelt a bájos művésznő szerelmére és mindegyik fenyegetőzött, egy emberölés lesz a dolog vége. Hat bizony nem az lett a vége.

Mert a szerelmes szerkesztőség, mint mindenki, a ki szerelmes, vak lévén, nem látta meg a Don Juan kiadót, Fáklya Lázárt, a kire a Hír-kürt technikai előállítása volt bizva.

Ez a fáklya hamvasztotta el egyszerre a szerkesztőség nagy szerelmét és a Hír-kürt dicsőségét is. Mert: és itt következik a „mert” — egy szép reggelen a Tyukodi Hír-kürt gyászkeretben és külön kiadásban a következő szenzációs jelentéssel bucsuzott el az árnyékvilágtól:

„Bucuszó.”

Mélyen megszorodott és felháborodott szivvel jelentjük a nagyérdemű közönségnek, hogy Bájvölgyi Piroskát, társulatunk legtehetségtelenebb tagját Fáklya Lázárt lapunk karamia szivű kiadója tegnapi Budapestre szöktette. Miután egy lap kiadó nélkül nem adható ki, a Tyukodi Hír-kürtöt ezennel beszüntetjük.

A szerkesztőség.

Nos, ne tessék csodálkozni azon, ha most, mikor Tyukod bölcsei új lapot akarnak indítani az irodalom felvirágzására, határozatilag mondják ki azt, hogy az új lapot csakis öreg és feleséges családapa és hetven éven felüli munkatársak szerkeszthetik.

GÖZHAJÓZÁSI MENETREND.

Érvényes 1896 évi márczius hó 29-étől további intézkedésig mindennap péntek kivételével

Csongrád és Szeged között (72 km.)

Csongrád	ind.	5 óra 00 perc	reggel
Szentes	"	5 óra 35 perc	"
Csany*	"	6 óra 20 perc	"
Mindszent	"	6 óra 45 perc	"
Algyő*	"	8 óra 10 perc	"
Szeged	érk.	9 óra 00 perc	"

Szeged és Csongrád között (72 km.)

Szeged	ind.	2 óra 30 perc	d. u.
Algyő*	"	3 óra 30 perc	"
Mindszent	"	5 óra 40 perc	"
Csany*	"	6 óra 10 perc	este
Szentes	"	7 óra 10 perc	"
Csongrád	érk.	7 óra 45 perc	"

Szolnok és Szentes között (97 km.)

Szolnok	ind.	1 ó. 30 p.	d. u.
T. Várkony	"	2 ó. 20 p.	"
T.-Vezeny	"	2 ó. 40 p.	"
Ó- és Uj-Kécske**	"	4 ó. 10 p.	"
T.-Kürt Inoka**	"	5 ó. 00 p.	"
T.-Ugh	"	5 ó. 20 p.	"
Csongrád	érk.	6 ó. 40 p.	"
Szentes	"	7 ó. 10 p.	este

Szentes és Szolnok között (97 km.)

Szentes	ind.	3 ó. 30 p.	reg.
Csongrád	"	4 ó. 15 p.	"
T.-Ugh	"	5 ó. 45 p.	"
T. Kürt Inoka***	"	6 ó. 20 p.	"
Ó- és Uj-Kécske**	"	7 ó. 10 p.	d. e.
T.-Vezeny	"	8 ó. 45 p.	"
T.-Várkony	"	9 ó. 05 p.	"
Szolnok	érk.	10 ó. 00 p.	"

*Ladik állomások.

**A gőzösök Uj-Kécskén kötnek ki.

***A gőzösök T.-Kürtön kötnek ki.

VASÚTI MENETREND.

Szolnok—Budapest.

Szolnokról indul 11 óra 46 p. délelőtt, 4 óra 55 p. délután, 2 óra 30 p. éjjel, 5 óra 23 p. reggel. Budapestre érkezik 1 óra 50 p. délelőtt, 4 óra 15 p. este, 5 óra 50 p. reggel és 7 óra 25 p. reggel.

Budapest—Szolnok.

Budapestről indul 8 óra 25 p. reggel, 2 óra 10 p. délután, 7 óra 10 p. este és 9 óra 15 p. este. Szolnokra érkezik 11 óra 24 p. délelőtt, 4 óra 07 p. délután, 10 óra 16 p. éj. és 11 óra 12 p. éjjel.

Csongrád—Félegyháza—Szeged.

Csongrádról indul 9 ó. 20 p. d. e., 2 ó. 45 p. d. u. Félegyházára ér. 10 ó. 21 p. d. e., 3 ó. 46 p. d. u. Félegyházáról ind. 12 ó. 19 p. d. u., 4 ó. 48 p. d. u. Szegedre érkezik 1 ó. 47 p. d. u., 5 ó. 49 p. d. u.

Szeged—Félegyháza—Csongrád.

Szegedről indul 10 ó. 01 p. d. e., 2 ó. 31 p. d. u. Félegyházára ér. 11 ó. 04 p. d. e., 4 ó. 3 p. d. u. Félegyházáról ind. 12 ó. 25 p. d. u., 5 ó. 10 p. d. u. Csongrádra ér. 1 ó. 25 p. d. u., 6 ó. 10 p. este.

Félegyháza—Budapest.

Félegyházáról indul 11 ó. 6 p. d. e., 4 ó. 13 p. d. u. Budapestre érkezik 1 ó. 25 p. d. u., 8 ó. 25 p. este.

Budapest—Félegyháza.

Budapestről indul 8 óra 30 perc reggel, 2 óra 25 perc délután, 4 óra 25 perc délután. Félegyházára érkezik 12 óra 11 perc délután, 4 óra 47 perc délután, 7 óra 57 perc este.

Felelős szerkesztő: Eder János.

Kiadólaptulajdonos: Weisz Márk.